

**Actul de analiză a impactului de reglementare
a proiectului de lege privind Codul vamal**

Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ)	Analiza impactului de reglementare efectuată pentru proiect de lege privind Codul vamal
Data:	13.08.2018
Autoritatea administrației publice autor:	Ministerul Finanțelor
Subdiviziunea:	Direcția politici fiscale și vamale
Persoana responsabilă și informația de contact:	Noroc Dorel – șef al Direcției politici fiscale și vamale tel.: 022-26-27-22, e-mail: dorel.noroc@mf.gov.md . Boghiu Alesea – Șef adjunct al Direcției politici fiscale și vamale, tel.: 022-26-27-96, e-mail: alesea.boghiu@mf.gov.md .

Componentele analizei impactului de reglementare

1. Stabilirea complexității analizei impactului de reglementare

Criteriul	Punctajul (de la 1 la 3)
Nivelul de interes public față de intervenția propusă	3
Gradul de inovație al intervenției propuse	2
Mărimea potențialelor impacturi ale inițiativei propuse	3
TOTAL	8

Argumentare/descifrarea succintă a punctajului atribuit:

1. A fost atribuit punctajul 3 la nivelul de interes public față de intervenția propusă datorită faptului că proiectul de lege denotă un nivel de interes public înalt care înglobează întreaga societate.

Dat fiind faptul că legislația vamală interconectează în mod direct cu mediul de afaceri și societatea, se consideră că aceasta are un rol important în dezvoltarea economică și bunăstarea țării.

Astfel, prin prisma proiectul de lege se urmărește modernizarea sistemului de reglementare a legislației vamale, facilitarea comerțului și îmbunătățirea legislației vamale pentru toți subiecții interesați.

2. A fost atribuit punctajul 2 la gradul de inovație al intervenției propuse, deoarece intervenția este în mare parte inovativă și prevede norme neaplicate anterior.

Astfel, s-a propus o procedură absolut nouă care reglementează modul de examinare a cererilor, dreptul la replică (dezacord) a solicitantului, termenii specifici utilizați în procedura de examinare, etc.

În mod special s-au reglementat procedurile de emitere a deciziilor obligatorii despre origine (IOO) și despre clasificarea tarifară (ITO).

În premieră, au fost incluse norme referitoare la posibilitatea suspendării executării deciziilor în cazul contestării deciziilor organelor vamale, însă doar în cazul în care sunt motive întemeiate de îndoială în privința conformității deciziei contestate sau se consideră că ar fi posibilă cauzarea unui prejudiciu ireparabil la adresa persoanei.

Prevederile referitoare la păstrarea documentelor și a altor informații, precum și aferentă tarifelor și costurilor, au fost transpuse dispozițiile analogice ale legislației europene conform cărora Serviciul Vamal solicită plata unor tarife doar pentru recuperarea costurilor pentru prestarea serviciilor, fără a solicita plata pentru acțiunile sale referitoare la aplicarea legislației vamale sau îndeplinirea controalelor vamale pe durata programului de lucru.

Pentru prima dată au fost incluse prevederi ce se referă la datoria vamală care apare prin nerespectare, deducerea cuantumului drepturilor de import deja plătite, anularea datoriei vamale.

Totodată, mecanismul nou de amânare a termenului de plată a drepturilor de import – pe un termen de 30 de zile reglementat în Codul vamal al Uniunii a fost preluat doar pentru agenții economici ce dețin statutul de agent economic autorizat.

Proiectul respectiv de asemenea stabilește procedura de introducere a mărfurilor pe teritoriul vamal și statutul de depozitare temporară a acestora.

Astfel, în pofida denumirii similare cu regimul de depozitare provizorie din Codul vamal în vigoare, prevederile ce se referă la aceasta au fost racordate la standardele europene.

Potrivit acestora depozitarea temporară este tratată ca un statut juridic special al mărfurilor (de la introducerea mărfurilor pînă la plasarea acestora într-un regim vamal), cu condiții speciale de utilizare, inclusiv garantarea datoriei vamale.

De asemenea proiectul stabilește procedurile de executare a deciziilor Serviciului Vamal asupra cazurilor de contravenție vamală, reprezentînd o procedură diferită față de contestarea altor tipuri de decizii ale Serviciului Vamal. În acest sens, pot fi menționate următoarele modificări esențiale:

- schimbarea formei contravenției, fiind prevăzută în fiecare articol însăși fapta contravențională și sancțiunea acesteia;
- mărimea sancțiunii este stabilită expres din ce se calculează fie din valoarea drepturilor de import calculate suplimentar, fie din valoarea în vamă a mărfurilor, fie este stabilită în sumă fixă în lei;
- dublarea amenzii în cazul mărfurilor supuse accizelor.

Un concept nou este aplicat procedurilor de tranzit. La elaborarea acestuia s-a ținut cont de intenția de aderare la sistemul de tranzit comunitar (New Computerized Transit System – NCTS).

Astfel, Serviciul Vamal urmează să asigure elaborarea și implementarea unui sistem informațional de supraveghere vamală a mărfurilor plasate sub regim vamal de tranzit cu utilizarea unei declarații vamale cu cerințe reduse sau utilizarea unui document electronic de transport ca declarație vamală.

3. A fost atribuit punctajul 3 la mărimea potențialelor impacturi ale inițiativei propuse, deoarece noile prevederi vor avea un impact substanțial pentru o mare parte a societății, dat fiind faptul că noul proiect de lege vine să îmbunătățească legislația vamală în vederea creării unui cadru legal comprehensiv, coerent și în conformitate cu cele mai bune practici și experiențe internaționale.

În acest sens, proiectul de lege va avea un impact pozitiv atât asupra agenților economici din toate ramurile economiei, cât și asupra întregii societăți.

2. Definirea problemei

În vederea îmbunătățirii și înlăturării lacunelor legislației vamale actuale, diminuării numărului exagerat al modificărilor efectuate la legislația vamală în ultima perioadă, precum și în contextul executării angajamentelor asumate de Republica Moldova prin art.201 din Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr.112/2014, privind armonizarea legislației vamale la Regulamentul (UE) nr.952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a Codului vamal al Uniunii, se impune necesitatea rescrierii Codului vamal.

Urmare necesității executării angajamentelor asumate de către Republica Moldova și examinării problemelor și divergențelor existente în cadrul legal din domeniul vamal, pot fi determinate un ansamblu de probleme care pot fi soluționate odată cu implementarea noului Cod vamal. Unele din acestea sunt:

1. Inexistența unui act normativ complex și consolidat care să reglementeze cadrul legal din domeniul vamal.

Actualmente, cadrul legal din domeniul vamal este reglementat prin prisma mai multor acte normative printre care Codul vamal nr.1149/2000, Legea cu privire la tariful vamal nr.1380/1997, Legea cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice nr.1569/2002, Legea cu privire la aprobarea Nomenclaturii combinate a mărfurilor nr.172/2014, alte acte normative elaborate întru executarea legilor menționate și o serie de acte normative de specialitate ce conțin, de asemenea, norme ce țin de legislația vamală.

Respectiv, în vederea documentării aferent normelor legale și procedurii de aplicare a reglementărilor vamale, persoanele fizice și juridice sunt nevoite să consulte și să examineze o listă impunătoare de acte normative. Este important de remarcat că acest fapt impune de cele mai multe ori agenții economici să apeleze la serviciile de consultanță a reprezentanților vamali, brokerilor, sau consultanților în domeniul vamal, condiționând suportarea cheltuielilor suplimentare aferent acestor servicii.

În contextul celor menționate supra, s-a impus necesitatea rescrierii Codului vamal și elaborării unui document complex prin unificarea mai multor prevederi legale, care să includă cele mai importante reglementări necesare introducerii/scoaterii, plasării mărfurilor sub un anumit regim vamal, contravențiile vamale, precum și răspunderea pentru săvârșirea acestora, care actualmente se conțin în mai multe acte normative.

Suplimentar, elaborare unui astfel de act normativ v-a asigura simplificarea semnificativă a procedurii de popularizare și implementare conformă a legislației vamale naționale.

2. Republica Moldova nu poate adera la Convențiile privind regimul de tranzit comun și simplificarea formalităților în comerț cu mărfurile, din motivul lipsei prevederilor în cadrul legal național privind regimul vamal tranzit conform standardelor europene.

De asemenea, implementarea normelor ce țin de regimul vamal tranzit în conformitate cu standardele europene implică elaborarea și implementarea Noului Sistem Computerizat de Tranzit (în continuare - NCTS).

Or, NCTS este un sistem european de management și control, bazat pe depunerea unei singure declarații de tranzit în format electronic, avînd o singură garanție financiară a drepturilor de import aferente și pe schimburi electronice de date între birourile/posturile vamale implicate într-o operațiune de tranzit: postul de plecare, postul de destinație.

De asemenea, NCTS este un sistem de facilitare și securizare a operațiunilor de tranzit internațional aplicabil pe teritoriul Uniunii Europene, dar care poate fi aplicat și de către Republica Moldova anterior de a deveni membru al Uniunii Europene.

Printre avantajele NCTS pentru mediul de afaceri se numără:

- îmbunătățirea calității serviciilor prestate agenților economici;
- sporirea gradului de securitate a datelor;
- confirmarea informatică a operațiunii de tranzit;
- reducerea costurilor și întârzierilor determinate de declararea bunurilor pe hârtie;
- diminuarea incidenței riscurilor de fraudare și de corupție prin monitorizarea on-line a operațiunilor de tranzit etc.

Concomitent, urmare a implementării sistemului, Serviciul Vamal va beneficia:

- de un control integral asupra procesului de transportare a mărfurilor anterior sosirii mărfurilor respective pe teritoriul vamal, ceea ce va permite asigurarea unui management al riscurilor mai eficient și controlul productiv;
- de o declarație autentică, valoarea în vamă reală declarată prin excluderea posibilităților de substituție a documentelor de însoțire a mărfurilor.

De menționat este că acest sistem ar fi aplicabil doar operațiunilor în raport cu țările europene, fără a avea impact asupra comerțului cu CSI, Turcia, China, etc.

În aceeași ordine de idei, menționăm că elaborarea Codului vamal, care include norme aferente regimului vamal tranzit conform standardelor europene este condiționată de angajamentele asumate potrivit:

- art. 201 din Acordul de Asociere între Republica Moldova și Uniunea Europeană;

- pct. 201 lit.(i) din Planul Național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană în perioada 2017-2019, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1472/2016;

- pct.10 subpct.20 din Planul național de acțiuni în domeniul facilitării comerțului pentru perioada 2018 – 2020, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1065/2017;

- Compartimentul D, pct.1 din Planul de acțiuni a Guvernului pentru anii 2016 – 2018, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.890/2016.

Astfel, în vederea implementării sistemului NCTS în Republica Moldova și a normelor ce țin de regimul vamal tranzit în conformitate cu standardele europene, s-a solicitat asistența Uniunii Europene, fiind lansat pe 21 noiembrie 2017 Proiectul

Twining „Suport pentru modernizarea Serviciului Vamal al Republicii Moldova în conformitate cu cerințele Acordului de Asociere”, care este finanțat din fondurile Uniunii Europene și implementat în comun cu Departamentul Vamal al Republicii Lituania de pe lângă Ministerul Finanțelor al Republicii Lituania și Agenția Vămirilor și Monopolului a Republicii Italiene.

În acest sens, de comun cu experții a fost analizat cadrul legal national care reglementează componente de tranzit și înaintate recomandările de rigoare în noul Cod vamal, care sunt derivate din cele mai bune practici europene în domeniile date.

Totodată, implementarea normelor din noul Cod vamal constituie una din etape pentru implementarea NCTS. Or, pregătirea aderării Republicii Moldova la Convenția privind regimul de tranzit comun și la Convenția privind simplificarea formalităților în comerțul cu mărfuri constituie, de asemenea, una din etape care va crea premisele necesare pentru implementarea NCTS-ului.

Subsidiar, cuantificarea problemei depistate și examinarea valorică a impactului asupra bugetului și mediului de afaceri nu poate fi determinat.

3. Neexistența unor norme unice aferent examinării, acceptării și emiterii autorizațiilor și deciziilor de către Serviciul Vamal.

Actualmente, cadrul legal din domeniul vamal prevede examinarea cererilor agenților economici, cu emiterea unei decizii fie de acceptare, fie de refuz a solicitării acestuia. Respectiv, nu există posibilitatea agentului economic de a prezenta un dezacord la momentul examinării cererii de către Serviciul Vamal. Or, în prezent, agentul economic recepționează decizia Serviciului Vamal și are dreptul doar la contestarea acesteia. De remarcat că această procedură nu îi permite agentului economic de a-și expune opinia, inclusiv de a prezenta documente confirmative adiționale, pînă la luarea unei decizii, fiind impus de cadrul legislativ actual să se conformeze cu decizia luată.

În vederea aducerii unei atitudini echitabile față de plătitorul vamal, s-a propus o procedură absolut nouă de eliberare a deciziilor vamale, care reglementează modul de examinare a cererilor, dreptul la replică (dezacord) a solicitantului, termenii concreți utilizați în procedura de examinare și emiterie a unei decizii vamale etc. Astfel, înainte de luarea unei decizii care ar avea consecințe nefavorabile pentru agent economic, Serviciul Vamal, în cel mult 20 de zile de la data acceptării cererii, comunică acestuia motivele pe baza cărora intenționează să ia decizia, iar în cazul cererilor de acordare a statutului de operator economic autorizat sau statutului de exportator autorizat, deciziei privind determinarea definitivă a valorii în vamă ș.a., acest termen este de 60 de zile de la data acceptării cererii. Agentului economic i se acordă posibilitatea să își exprime dezacordul într-un termen de 20 de zile de la data comunicării respective, iar în cazul cererilor de acordare a statutului de operator economic autorizat sau statutului de exportator autorizat, deciziei privind determinarea definitivă a valorii în vamă, ș.a. acest termen este de 30 de zile de la data comunicării respective.

În cazul menținerii normelor existente aferent emiterii deciziilor vamale în noul Cod vamal, se vor încălca drepturile fundamentale ale persoanei de a-și expune dreptul la replică înainte de a fi luată oarecare decizie asupra acțiunilor sale.

4. Aplicarea taxei pentru efectuarea procedurilor vamale pentru toate acțiunile Serviciului Vamal aferent procesului de vămuire.

La moment, *taxa pentru efectuarea procedurilor vamale* este percepută pentru serviciile vamale aferente operațiunilor de vămuire (import, export, admitere

temporară), indiferent de ora vămuirii, conform tarifului și listei stabilite.

În contextul în care aplicarea taxei respective implică cheltuieli, se consideră oportun implementarea doar a unor tarife care urmează a fi percepute pentru serviciul prestat în afara orelor de program a Serviciului Vamal.

Astfel, în vederea realizării angajamentelor asumate prin art.195 din Acordul de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană, în premieră, prevederile noului Cod vamal nu vor mai reglementa taxa pentru efectuarea procedurilor vamale, ca parte componentă a drepturilor de import/export.

În acest sens, au fost transpuse dispozițiile analogice ale legislației europene conform cărora Serviciul Vamal solicită plata unor tarife doar pentru recuperarea costurilor pentru prestarea serviciilor, fără a solicita plata pentru acțiunile sale referitoare la aplicarea legislației vamale sau îndeplinirea controalelor vamale în cursul programului de lucru.

Urmare a implementării noului concept cu privire la tarife percepute de Serviciul Vamal, mediul de afaceri va economisi aprox.450 617,35 mii lei, acestea din urmă constituind pierderi bugetare.

5. Eliberarea licenței de broker vamal de către Agenția Servicii Publice și neclaritatea modului de reprezentare în vamă.

Actualmente, licența de broker vamal este emisă de către Agenția Servicii Publice, instituție publică care nu deține competențe funcționale în domeniul vamal și nu poate asigura monitorizare complexă și exhaustivă a activității brokerilor vamali. Or, pentru inițierea procedurii de retragerea a licenței este necesar ca instituția publică emitentă să aibă acces continuu la informații despre încălcarea condițiilor, fapt ce în practică aceasta nu se realizează.

Conform datelor statistice, în anul 2017 au deținut licențe emise de către Camera de Licențiere 68 de brokeri, dintre care doar la 6 brokeri a fost retrasă licența.

Respectiv, în vederea monitorizării complexe a activității, s-a propus în noul Cod vamal să fie eliberată Licența de broker vamal de către Serviciul Vamal și nu de către Agenția Servicii Publice.

Acest fapt va permite o supraveghere mult mai minuțioasă a acestei activități, în special în partea ce ține de monitorizarea respectării condițiilor de desfășurare a activității de brokeraj reglementate de lege.

De asemenea, ca parte a problemei constituie faptul că Codul vamal actual definește termenii de reprezentare directă și cea indirectă, care reprezintă raporturi în care doar brokerii vamali pot acționa. În același timp, textul legii nu reglementează răspunderea brokerului vamal pentru obligațiile vamale apărute în dependență de tipul reprezentării, fiind impusă răspunderea pentru toți brokerii. Acest fapt, impune brokerii vamali să renunțe la aplicarea reprezentării directe sau la solicitarea unor plăți majore pentru serviciul prestat, ceea ce cu siguranță implică și creșterea cheltuielilor agenților economici aferent introducerii bunurilor pe teritoriul vamal.

În acest sens, noul Cod vamal vine să reglementeze clar faptul că brokerul vamal răspunde solidar cu debitorul vamal pentru datoria vamală apărută doar în cazul reprezentării indirecte. Aceasta reprezintă și practica europeană reglementată în actele normative din domeniul vamal.

6. Reglementarea procedurilor vamale bazate pe documente pe suport de hârtie, iar utilizarea procedurilor electronice este o excepție, nevalabilă pentru toate procedurile.

Potrivit art.137 din Codul vamal, vămuirea începe în momentul în care declarația vamală este depusă (pe suport de hârtie sau în format electronic) în modul stabilit, respectând procedura efectuării operațiunilor prealabile prevăzute de actele normative în vigoare.

Astfel, actualmente declarantul are posibilitatea să depună o declarație electronică doar pentru regimurile vamale export și import, precum și de curînd pentru regimul de tranzit național.

Depunerea declarației vamale pe suport hârtie îngreunează considerabil realizarea vămuirii în termeni proximi, precum și presupune cheltuieli suplimentare de procurare a formularului declarației vamale în detaliu (prețul unui formular constituind 3,9 lei) suportate de către declarant.

Astfel, pentru anul 2017, au fost depuse 459 877 declarații vamale, dintre care au fost depuse declarații vamale electronice pentru regimul import – 60 755 declarații vamale (13,21%), iar pentru regimul export – 132 785 (28,87%). Totodată, examinînd numărul declarațiilor vamale electronice pentru regimul vamal export față de total declarații vamale depuse pentru acest regim, ponderea acestor declarații constituie 97,92%, ceea ce deja reprezintă un rezultat pozitiv.

Totodată, în cazul în care toate declarațiile vamale ar fi depuse electronic, se va putea economisi de către mediul de afaceri 1 038 714,3 lei (266 337 declarații * 3,9 lei), sumă ce se achită pentru formularele declarațiilor vamale cumpărate pe suport de hârtie.

În vederea modificării abordării existente în prezentul Cod vamal, au fost preluate normele din Codul vamal al Uniunii Europene, conform căreia toate schimburile de informații, precum declarațiile, cererile sau deciziile, între Serviciul Vamal și operatorii economici se efectuează prin utilizarea tehnicilor de prelucrare electronică a datelor.

7. Abordare neconformă cu standardele europene a depozitării provizorii

Potrivit prevederilor actuale, depozitul provizoriu reprezintă încăperile și terenurile aferente acestora care sînt amenajate și delimitate cu scopul de a păstra sub supraveghere vamală mărfurile introduse pe teritoriul vamal al Republicii Moldova.

Totodată, legislația vamală reglementează și regimul de antrepozit vamal care, de asemenea, constituie un loc aprobat de organul vamal și aflat sub supravegherea acestuia, unde pot fi depozitate mărfurile, iar deținătorul de antrepozit vamal nu este doar brokerul vamal sau Serviciul vamal, ci orice persoană juridică care administrează antrepozitul vamal și îndeplinește condițiile necesare pentru obținerea autorizației.

Astfel, apare o dualitate a normelor prin prisma faptului că atît depozitul provizoriu, cît și regimul de antrepozit vamal au destinația – depozitare, fapt ce este în neconcordanță cu standardele europene în domeniul vamal.

În perioada 2008 – 2018 au fost eliberate doar 54 de autorizații de funcționare a depozitelor provizorii deținute de 29 de brokeri vamali, dintre care la moment doar 7 autorizații valabile sunt deținute de broker vamali.

În contextul asigurării conformității cadrului legislativ național cu standardele europene, prin prisma noului Cod vamal, s-a propus redefinirea conceptului de depozitare. Potrivit prevederilor noi, depozitarea temporară este tratată ca un statut juridic special al mărfurilor (de la introducerea mărfurilor pe teritoriul de control vamal pînă la plasarea acestora într-un regim vamal), cu condiții speciale de utilizare, inclusiv

garantarea datoriei vamale. În cazul în care s-a depus o declarație vamală pentru un anumit regim înainte de/în momentul introducerii mărfurilor pe teritoriul vamal, marfa nu mai obține statutul de depozitare temporară și nu se depune nici o declarație pentru depozitare temporară. Respectiv, depozitarea temporară nu constituie o condiție pentru broker vamal și poate fi aplicată de către orice declarant.

8. Norme dezagregate ce țin de tipurile contravențiilor vamale și cele aferente sancționării materiale a contravențiilor vamale.

Actualmente, toate actele legislative care reglementează aplicarea sancțiunilor (Codul contravențional, Codul penal, Codul fiscal) prevăd o formă a sancțiunii comune care include fapta contravențională și sancțiunea acesteia, mecanism netranspus pînă la moment din în cazul contravențiilor și sancțiunilor prevăzute în Codul vamal.

Dezagregarea normelor ce țin de tipurile contravențiilor vamale și cele aferente sancționării materiale a contravențiilor vamale nu constituie nici practică națională, dar nici practică internațională, fiind inconfortabilă în aplicare de către funcționarul vamal și de către plătitorul vamal.

De asemenea, o altă problemă cu care se confruntă mediul de afaceri, precum și însuși Serviciul Vamal, este determinarea concretă a bazei din care se calculează sancțiunea. Or, majoritatea sancțiunilor din Codul vamal actual se aplică din valoarea mărfurilor, care au un caracter disproporțional, nu sunt efective și cu efect de descurajare.

De menționat, că potrivit Hotărîrii Curții Constituționale nr.10/2016, [...] este dreptul legislatorului să stabilească sancțiunile contravenționale, dar respectând cu strictețe proporționalitatea dintre circumstanțele faptei, caracterul și gradul de prejudiciabilitate.

Reieșind din problemele multiple cu care se confruntă mediul de afaceri la aplicarea contravențiilor vamale, prin prisma noului Cod vamal, s-a propus revizuirea prevederilor corespunzătoare prin schimbarea formei contravenției, fiind prevăzută în fiecare articol însăși fapta contravențională și sancțiunea aplicată acesteia. La aceasta, mărimea sancțiunii este stabilită fie din valoarea drepturilor de import calculate suplimentar, fie din valoarea în vamă a mărfurilor, fie este stabilită în sumă fixă în lei.

Avînd în vedere deosebirile majore între Codul vamal în vigoare a Republicii Moldova și Codul vamal al Uniunii, precum și ținîndu-se cont de dispozițiile Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a fost constatată imposibilitatea operării modificărilor la Codul vamal în vigoare, dar și necesitatea dezvoltării și aprobării unui Cod vamal nou, fiind structurat și apropiat Codului vamal al Uniunii Europene și respectiv s-a impus necesitatea elaborării proiectului noului Cod vamal.

Necesitatea de a evolua în continuare în contextul progreselor economice, precum și în vederea armonizării legislației naționale la aquis-ul comunitar, unificarea legislației fiscale și vamale, stabilitatea cadrului legal fiscal și vamal și credibilitatea acestuia, stabilirea unor angajamente fiscale și vamale corespunzătoare, claritate și coerență, în conformitate cu cele mai bune și de succes practici și experiențe internaționale, au stat la baza procesului de inițiere a proiectului noului Cod vamal.

4. Stabilirea obiectivelor

Începînd cu 01.01.2020, odată cu intrarea în vigoare a noilor prevederi din Codul vamal urmează a fi atinse următoarele obiective:

1) unificarea mai multor prevederi legale, care actualmente se conțin în mai

multe acte legislative și normative, fiind simplificată semnificativ legislația vamală națională;

2) asigurarea alinierii cadrului legislativ național la standardele obligatorii ce țin de NCTS și aderarea la Convențiile privind regimul de tranzit comun și simplificarea formalităților în comerț cu mărfurile;

3) aplicarea unei proceduri echitabile și unice de examinare, acceptare și emitere a deciziilor vamale;

4) aplicarea unor tarife de către Serviciul Vamal doar pentru recuperarea costurilor pentru prestarea serviciilor, fără a solicita plata pentru acțiunile sale referitoare la aplicarea legislației vamale sau îndeplinirea controalelor vamale în cursul programului de lucru, ceea ce va permite economisirea de către sectorul de afaceri a 450 617,35 mii lei lei

5) conferirea Serviciului vamal atribuții aferente dreptului revizuirea instituției ce va elibera, suspenda sau retrage Licența de broker vamal și asigurarea aplicării corecte a răspunderii solidare pentru datoria vamală în dependență de tipul reprezentării vamale.

6) revizuirea conceptului de perfectare a procedurilor vamale primordial în format electronic, ceea ce va permite: economisirea de către sectorul de afaceri a 1 038 mii lei;

7) revizuirea conceptului de depozitare provizorie în conformitate cu standardele europene;

8) actualizarea prevederilor ce țin de contravenții vamale și răspunderea pentru săvârșirea lor conform principiului proporționalității și gradului de prejudiciabilitate a acestora;

9) armonizarea cadrului legislativ național vamal la standardele europene ale legislației vamale;

10) modernizarea sistemului de reglementare a legislației vamale și introducerea bazei legale pentru utilizarea tehnicilor și metodelor noi de control vamal;

11) facilitarea comerțului prin implementarea procedurilor vamale simplificate și conform practicii statelor membre a Uniunii Europene;

12) liberalizarea unor reguli de vămuire a mărfurilor trecute peste frontiera vamală.

4. Identificarea opțiunilor

În urma definirii problemelor și obiectivelor, au fost identificate 3 opțiuni la momentul elaborării AIR, și anume:

- Opțiunea 1: „A nu face nimic” – este opțiunea prin care nu se vor opera modificările în actele legislative propuse.

- Opțiunea 2: „Elaborarea unui nou Cod vamal armonizat la prevederile Uniunii Europene”.

- Opțiunea 3: „Elaborarea unor modificări esențiale la actualul Cod vamal, în vederea elucidării tuturor problemelor descrise mai sus.

5. Analiza și compararea opțiunilor

Opțiunea 1: „A nu face nimic”

Această opțiune presupune menținerea în vigoare a prevederilor din Codul vamal actual, Legea nr.1569/2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a

bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoanele fizice, Legea nr.1380/1997 cu privire la tariful vamal.

Dacă este aleasă această opțiune, nu va fi realizat angajamentul asumat de Republica Moldova față de Uniunea Europeană de racordare a legislației naționale la prevederile acquis-ului comunitar în domeniul vamal.

În cazul scenariului dat, menținerea variantei actuale a Codului vamal, cu ajustarea/modificarea prevederilor acestuia anual sau de mai multe ori pe an, va însemna:

- continuarea aplicării unor norme neclare, neexhaustive, care generează interpretări multiple;

- efecte negative asupra procesului de aderare la Uniunea Europeană;

- neexecutarea prevederilor Acordului de Asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană;

- pierderea oportunității de obținere a finanțării externe;

- înrăutățirea comerțului internațional, în condițiile lipsei de concordanță între legislația vamală națională și cea a Uniunii Europene.

Beneficiile opțiunii 1:

Posibilele beneficii ale opțiunii 1 sunt:

- stabilitatea prevederilor vamale naționale;

- lipsa cheltuielilor din partea statului legate de racordarea legislației la acquis-ul comunitar în domeniul vamal și respectiv, de punere în aplicare a unor prevederi legale noi.

Costurile opțiunii 1:

Menținerea în vigoare a prevederilor din Codul vamal actual nu implică costuri financiare bugetare.

Totodată, opțiunea respectivă va implica costuri de conformare pentru agenții economici în contextul în care nu va fi dezvoltată platforma de declarare electronică, agenții economici suportând cheltuieli pentru procurare declarației pe suport de hârtie în cuantum de aproximativ 1 038,7 mii lei.

La aceasta, menționăm că odată cu menținerea practicii actuale de aplicare și percepere a taxei pentru efectuarea procedurilor vamale, agenții economici vor suporta cheltuieli în mărime de cel puțin 450 617,35 mii lei.

Riscurile opțiunii 1:

- nerealizarea măsurilor prevăzute de Acordul de Asociere;

- stagnarea comerțului extern din cauza neaplicării unor măsuri care ar permite reglementarea corectă a legislației vamale, din motiv că actuala situație nu răspunde necesităților mediului de afaceri.

Suplimentar, în contextul în care se consideră oportun păstrarea reglementărilor legislative actuale, menționăm despre constatarea impacturilor disproporționate în partea ce ține de menținerea dreptului de obține a autorizației pentru deținerea depozitului provizoriu doar de către brokerii vamali în defavoarea altor categorii de agenți economici.

Opțiunea 2: „Elaborarea unui nou Cod vamal armonizat la prevederile Uniunii Europene”.

Opțiunea de a armoniza Codul vamal presupune stabilirea procedurilor comune și armonizate la nivelul Uniunii Europene, în scopul facilitării activității comerciale și

conformării fiscale și vamale a mediului de afaceri, fiind examinate și generalizate într-un singur document normele din Regulamentul 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a Codului vamal al Uniunii și din Regulamentul delegat al Comisiei 2015/2446 referitor la normele detaliate ale anumitor dispoziții ale Codului vamal.

La aceasta, noul Cod vamal urmează să fie însoțit și de norme de punere în aplicare a acestuia care urmează a fi în conformitate cu Regulamentul de punere în aplicare 2015/2447 din 24.11.2015 de stabilire a unor norme pentru punerea în aplicare a anumitor dispoziții din Codul vamal al Uniunii.

Beneficiile opțiunii 2:

- armonizarea legislației vamale conform acquis-ului comunitar, astfel respectarea condițiilor stipulate în Acordul de Asociere. Preluarea celor mai bune practici în domeniul vamal;
- apropierea legislației naționale la cea internațională și prin preluarea celor mai bune practici se va reuși atragerea investitorilor străini;
- îmbunătățirea și înlăturarea lacunelor legislației vamale actuale;
- diminuarea numărului exagerat al modificărilor efectuate la legislația vamală în ultima perioadă;
- facilitarea comerțului prin implementarea procedurilor vamale simplificate și conform practicii statelor membre a Uniunii Europene.

Riscurile opțiunii 2:

- neimplementarea în termen a sistemelor informaționale necesare;
- necesitatea elaborării unor ghiduri, instrucțiuni suplimentare pentru clarificarea normelor noi din practica Uniunii Europene.

În partea ce vizează costurile de conformare a mediului de afaceri, menționăm că acestea urmează a fi manifestate prin existența unui disconfort de scurta durată condiționat de necesitatea acomodării cu noile proceduri, mecanisme necesare efectuării formalităților vamale. La aceasta, ținem să menționăm că acest disconfort este minim în comparație cu beneficiile constatate ca urmare a implementării opțiunii respective.

Suplimentar, în contextul în care odată cu implementarea opțiunii de „Elaborare a unui nou Cod vamal armonizat la prevederile Uniunii Europene” poate fi constatată neîncasarea mijloacelor bugetare din neperceperea taxei pentru efectuarea procedurilor vamale și electronizarea procedurii de depunere a declarațiilor.

La examinarea acestei opțiuni nu au fost identificate măsuri care să cauzeze impacturi disproporționate asupra activității agenților economici.

Opțiunea 3: „Elaborarea unor modificări esențiale la actualul Cod vamal, în vederea elucidării tuturor problemelor descrise mai sus.”.

Opțiunea de a elabora și adopta modificările la actualul Cod vamal, în vederea excluderii tuturor problemelor determinate presupune ajustarea parțială a prevederilor Codului vamal național la normele din Codul vamal al Uniunii

Dacă este aleasă această opțiune, nu va fi realizat în totalitate angajamentul asumat de Republica Moldova față de Uniunea Europeană de racordare a legislației naționale la prevederile acquis-ului comunitar în domeniul vamal.

De asemenea, în cazul scenariului dat, menținerea variantei actuale a Codului vamal, cu introducerea unui set masiv de modificări, va însemna:

- continuarea aplicării unor norme neclare, neexhaustive, care generează interpretări multiple;
- modificarea și aplicarea în continuare a multiplelor acte legislative din domeniul vamal;
- tergiversarea implementării NCTS.

Beneficiile opțiunii 2:

- proceduri parțial armonizate la nivelul Uniunii Europene;
- facilitarea parțială a activității comerciale;
- executarea parțială a prevederilor Acordului de Asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană;
- ameliorarea condițiilor de efectuare a comerțului internațional.

Sumarul costurilor și beneficiilor economice, sociale și de mediu aferent opțiunilor identificate:

Alternativa	Beneficiile/ avantajele opțiunii	Costurilor/dezavantajele opțiunii
1. „A nu face nimic”	<ul style="list-style-type: none"> - stabilitatea prevederilor vamale naționale; - lipsa cheltuielilor din partea statului legate de racordarea legislației la acquis-ul comunitar în domeniul vamal și respectiv, de punere în aplicare a unor prevederi legale noi. 	<ul style="list-style-type: none"> - cheltuieli suplimentare financiare (procurarea declarațiilor vamale pe suport de hârtie, perceperea în continuare de către SV a taxei pentru efectuarea procedurilor vamale); - aplicarea unor norme neclare, neexhaustive, care generează interpretări multiple; - efecte negative asupra procesului de aderare la Uniunea Europeană; - neexecutarea prevederilor Acordului de Asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană; - pierderea oportunității de obținere a finanțării externe; - înrăutățirea comerțului internațional, în condițiile lipsei de concordanță între legislația vamală națională și cea a Uniunii Europene; - stagnarea comerțului extern din cauza neaplicării unor măsuri

		care ar permite reglementarea corectă a legislației vamale, din motiv că actuala situație nu răspunde necesităților mediului de afaceri.
2. „Elaborarea unui nou Cod vamal armonizat la prevederile Uniunii Europene”.	<ul style="list-style-type: none"> - proceduri comune și armonizate la nivelul Uniunii Europene; - facilitarea activității comerciale și conformării fiscale și vamale a mediului de afaceri; - accelerarea procesului de aderare la Uniunea Europeană; - executarea prevederilor Acordului de Asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană; - obținerea finanțării externe; - accelerarea comerțului internațional; - îmbunătățirea și înlăturarea lacunelor legislației vamale actuale; - accelerarea proceselor de vămuire prin utilizarea platformelor electronice de declarare; - diminuarea numărului exagerat al modificărilor efectuate la legislația vamală în ultima perioadă. 	<ul style="list-style-type: none"> - costuri financiare necesare implementării Noului Sistem Computerizat de Tranzit; - disconfortul de scurtă durată a mediului de afaceri în partea ce ține de necesitatea conformării de implementare a procedurilor inovative.
3. „Elaborarea unor modificări esențiale la actualul Cod vamal, în vederea elucidării tuturor problemelor descrise mai sus.”.	<ul style="list-style-type: none"> - proceduri parțial armonizate la nivelul Uniunii Europene; - facilitarea parțială a activității comerciale; - executarea parțială a prevederilor Acordului de Asociere Republica Moldova - Uniunea 	<ul style="list-style-type: none"> - aplicarea unor norme neclare, neexhaustive, care generează interpretări multiple; - aplicarea multiplelor acte legislative din domeniul vamal; - imposibilitatea implementărilor noilor

	Europeană; - îmbunătățirea comerțului internațional.	proceduri de declare și a NCTS în lipsa ajutorul financiar
--	--	--

6. Implementarea și monitorizarea (se completează pentru analiza complexă)

Implementarea noilor soluțiilor și mecanisme de îmbunătățire a prevederilor de reglementare a legislației vamale din proiectul Codului vamal și monitorizarea implementării lor va reveni Ministerului Finanțelor și Serviciului Vamal, urmare a intrării în vigoare a acestuia începând cu 1 ianuarie 2020.

7. Consultarea

Proiectul a fost supus consultărilor publice prin intermediul paginii web al Ministerul Finanțelor și a platformei www.particip.gov.md, în perioada 13.11.2017-15.01.2018 cu următoarele părți interesate:

- Administrațiile Publice Centrale (Ministerul Economiei și Infrastructurii; Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului, Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală);

- Instituțiile subordonate Ministerului Finanțelor (Serviciul Fiscal de Stat, Serviciul Vamal);

- Mediul de afaceri (Camera de Comerț Americană din Moldova; Asociația Businessului European din Moldova; Confederația Națională a Patronatului din Moldova, Asociația Investitorilor Străini, Asociația brokerilor vamali, Camera de Comerț și Industrie);

- Alte părți cointeresate.

În vederea organizării unor consultări și discuții constructive aferente proiectului Codului vamal au fost organizate mese rotunde în perioada 14.02. - 16.02.2018.

În cadrul ședințelor menționate supra, participanții la reuniunile respective s-au expus asupra prevederilor proiectului de lege care ulterior au fost analizate și prin prisma oportunității recomandărilor a fost revizuit și ajustat proiectul Codului vamal.

Propunerile respective au fost analizate și expuse în Sinteza propunerilor și obiecțiilor aferente organelor centrale de specialitate ale administrației publice, mediului de afaceri și părților interesate la proiectul Codului vamal.

Anexe:

Proiectul de lege privind Codul vamal;

Nota informativă la proiectul de lege privind Codul vamal;

Sinteza propunerilor și obiecțiilor aferente proiectului Codului vamal.